

N:o 10.

Ank. till Riksd. Kausli den 19 Febr. 1872, kl. 5 e. m..

Utlåtande, angående regleringen af utgifterna under Riks-statens Sjette hufvudtitel.

(2:a U. A.)

Nu gällande Riksstat upptager för denna hufvudtitel:

penningar	7,474,550: 62.
indelt ränta och ersättning för indragna räntor	197,347: 14.
indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag	12,407: 64.
oindelt spanmål	19,794: 60.
Summa R:dr	7,704,100: —

De förändringar, som i afseende å sjette hufvudtiteln ifrågakommit dels med anledning af Kongl. Maj:ts i den nådiga propositionen angående statsverkets tillstånd och behof framställda förslag, dels i följd af enskilda, vid Riksdagen väckta motioner, omförmälas här nedan i den ordning, hvaruti anslagen i riksstaten förekomma.

Departementets expedition.

1:o. Till arvode åt *ett biträde vid de kommunala ärendenas beredning och expedierande* har Kongl. Maj:t äskat anvisande å extra stat af 1,800 R:dr.

*Angående
arvode åt ett
biträde vid de
kommunala
ärendenas be-
redning.*

För innevarande och flera föregående år har till ett dylikt biträde beviljats enahanda belopp, och då af statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 9 Januari innevarande år inhemtas, att antalet af kommunala ärenden så till-

växt, att under år 1871 inkommit omkring 60 flera än under hvarje af de närmast föregående åren, på samma gång antalet af samtliga till Civildepartementet inkomna mål med omkring 200 öfverstigit medeltalet under de sednast förflutna åren, tillstyrker Utskottet,

att till arvode åt ett biträde vid de kommunala ärendenas beredning och expedierande må å extra stat för år 1873 anvisas 1,800 R:dr.

Landtmäteristaten.

Angående
löneförhöjning
åt landtmäterifiskalen.

2:o. Inom Andra Kammaren har Herr *J. A. Åstrand* uti en till Stats-Utskottet remitterad motion (N:o 133) väckt förslag derom, att Riksdagen, i öfverensstämmelse med hvad Kongl. Maj:t vid sistlidna lagtima riksmöte äskade, måtte bevilja landtmäterifiskalen en behöflig löneförhöjning af 600 R:dr årligen.

Vid nyssnämnda riksdag biträdde Stats-Utskottet Kongl. Maj:ts berörda framställning i så måtto, att den begärda löneförhöjningen tillstyrktes för år 1872, men denna hemställan blef af Riksdagen afslagen.

Med anledning häraf och då någon ytterligare utredning i ämnet utöfver den, som åtföljde Kongl. Maj:ts nyssberörda proposition, nu icke blifvit förebragt, samt ärendet så nyligen varit föremål för Riksdagens ompröfning, anser sig Utskottet icke kunna annat än hemställa,

att Herr Åstrands ofvan omförmälda motion må lemnas utan afseende.

Rikets ekonomiska karteverk.

Angående anslag för ekonomiska karteverket m. m.

3:o. Med anledning af Riksdagens uti skrifvelse den 9 Maj 1870 gjorda underdåniga anhållan, att Kongl. Maj:t täcktes taga under ompröfning, i hvad mån de topografiska, ekonomiska och geologiska karteverken kunde med hvarandra ställas i närmare samband, efter hvilken plan i afseende å skalor, omfattning och utgifning dessa karteverk framgent borde fortgå samt i hvad mån kostnaderna därför måtte kunna inskränkas, har, efter det vederbörande i ämnet afgifvit underdånigt utlåtande, Kongl. Maj:t den 15 sistlidne December, på sätt statsråds-protokollet öfver civilärenden för samma dag närmare utvisar, hvad angår ekonomiska karteverket fastställt och beslutit:

”att det påbörjade allmänna ekonomiska stomkarteverket i skalan 1 : 20,000 bör, så vidt det angår de till Svea land räknade och söder derom belägna delarne af riket, fortsättas och afslutas;

att deremot utgifning på statsverkets bekostnad af ekonomiska härads-kartor i skalan 1 : 50,000 icke, på sätt hittills skett, vidare må ega rum, sedan de kartor af nämnda beskaffenhet, för hvilkas fullbordande Kongl. Maj:t särskildt anslagit medel, utkommit, men att det må vara vederbörande landsting, hushållningssällskap och kommuner öppet lemnadt att på egen bekostnad föranstalta om utgifning af ifrågavarande kartor;

att det ekonomiskt-geografiska karteverket öfver Norrbottens län skall fortfarande bearbetas efter hufvudsakligen enahanda plan som hittills samt utgifningen af dertill hörande kartor i skalan 1 : 100,000 på statsverkets bekostnad fortsättas och avslutas;

att det ekonomiska karteverket med hvad dertill hörer, så väl i hvad det afser södra och mellersta delarne af riket som ock i fråga om Norrbottens län, skall vid ingången af år 1873 ställas under styrelse och ledning af chefen för Topografiska korpsen på sätt och under vilkor, som Kongl. Maj:t i afseende å verkställighet af beslutet härom kan finna lämpligt närmare bestämma;

att hos Riksdagen skulle göras framställning, att, oansedt ekonomiska karteverket komme att vid 1873 års ingång förläggas under chefens för Topografiska korpsen styrelse och ledning, Riksdagen likväl måtte vid riksstatens sjetta hufvudtitel bibehålla det derå nu uppförda ordinarie reservationsanslag, 6,000 R:dr, samt å samma hufvudtitel uppföra de extra-ordinarie eller ordinarie anslag, hvilka för år 1873 och framgent blefve för bemälda karteverk äskade och beviljade;

att tills vidare, och så länge de genom andre-landtmätaretjensernas in-dragning redan uppkomna och framdeles uppkommande lönebesparingar få användas till landtmätares sysselsättande vid ekonomiska karteverket, bör såsom kompetensvilkor för anställning och användande i egenskap af ekonomisk kartograf, så vidt omförmälda lönebesparingar lemna tillgång till aflönande af nya kartografer och bestridande af deras resekostnader, fordras att vara landtmätare;

att till följd af ekonomiska karteverkets förläggande under chefens för Topografiska korpsen styrelse och ledning alla de frågor, hvilka röra Topografiska korpsens ekonomiska och topografiska kartearbeten jemte civilt statistiska beskrifningar och äro af beskaffenhet att böra för Kongl. Maj:t föredragas, skola dertill gemensamt af cheferne för Landtförsvars- och Civil-departementen beredas;

att statistiska länsbeskrifningar, utarbetade enligt de af chefen för Civil-departementet föreslagna grunder och uppställda i den form, som Kongl. Maj:t framdeles, sedan vederbörande blifvit hörde och dertill afgifvit förslag, kan finna lämpligt bestämma, böra fortfarande på statsverkets bekostnad utgifvas;

att utgifvande af topografiska kartblad i skalan 1 : 100,000 med derå anbragt färgtryck för betecknande af ekonomiska förhållanden icke må på statsverkets bekostnad ega rum, med mindre visshet förefinnes, att kostnaderna varda genom försäljning af dylika kartblad till fullo betäckta; samt

att chefen för Topografiska korpsen jemväl i sin egenskap af styresman och ledare af det ekonomiska karteverket, samt cheferne för Sjökartekontoret och Sveriges geologiska undersökning böra, innan de hvar för sig uppgöra arbetsplan för året att Kongl. Maj:ts pröfning underställas, sammanträda till gemensamma öfverläggningar och rådplägingar, hvarvid protokoll skall föras."

I enlighet härmed har Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att dels vid sjetta hufvudtiteln bibehålla det derå för närvarande för rikets ekonomiska karteverk uppförda ordinarie anslag 6,000 R:dr, dels ock under samma hufvudtitel på extra stat för år 1873 anvisa till fortsättande af de ekonomiskt-geografiska kartarbetena i Norrbottens län 20,000 R:dr och af de ekonomiska stomkartarbetena i öfriga delar af riket 32,000 R:dr eller tillsammans 52,000 R:dr.

I sammanhang med denna nådiga framställning har Utskottet till behandling förehaft en af Herr *A. F. Helander* inom Andra Kammaren väckt, till Stats-Utskottet remitterad motion (N:o 96), hvaruti föreslås,

att i anseende till uppkomna frågor om såväl Topografiska korpsens förening med Generalstaben som om annan organisation af karteverken, Riksdagen hos Kongl. Maj:t ville i underdånighet anhålla om uppskof tills vidare med verkställigheten af Kongl. Maj:ts beslut i karteverksfrågan af den 15 December 1871;

att till följd häraf det af Kongl. Maj:t till ekonomiska karteverket för år 1873 begärda anslag beviljas att utgå till ekonomiska kartarbetena för nämnda år, bearbetade under Landtmäteristyrelsens ledning; och

att Riksdagen vidare underdånigst ville anhålla, att Kongl. Maj:t samtidigt med nådig proposition till 1873 års Riksdag om erforderligt anslag till rikets allmänna karteverk för år 1874 täcktes meddela Riksdagen detaljerad plan för karteverkens framtida bearbetande inom landtmäteriet på nedan nämnda hufvudsakliga grunder, hvilka Riksdagen för sin del funnit lämpliga och antagliga, nemligen:

"a) tills vidare eller intill dess att Topografiska korpsen blifvit förenad med Generalstaben, bearbetas ekonomiska och topografiska karteverken såsom hitintills, men med all möjlig besparing och med undvikande af dubbelarbeten; börande cheferne, innan de hvar för sig uppgöra arbetsplan för året att Kongl. Maj:ts pröfning underställas, sammanträda till gemensam öfverläggning och rådpläging, dervid protokoll föres;

b) sedan nyss berörda förening för sig gått, eller derförut, om så finnes lämpligt, bearbetas de ekonomiska och topografiska karteverken under benämning rikets allmänna karteverk, ensamt inom landtmäteriet under Landtmäteristyrelsens öfverinseende, men på särskild afdelning, oberoende af andra ärendens handläggning inom styrelsen och under af Kongl. Maj:t förordnad närmaste styresman eller öfveringenjör;

c) allmänna karteverket bedrifves med större skyndsamhet, än hitintills varit förhållandet, och användas vid detsamma hufvudsakligen landtmätare till det antal tillgångarne medgifva;

d) oaktadt karteverket tillhör landtmäteriet, må dock, då stora ekonomiska eller andra viktiga skäl och omständigheter dertill äro för handen, personer utom landtmäteriet dervid kunna anställas, såsom när fråga är om kartarbeten i någon aflägsen landsort, eller i händelse någon vid ekonomiska karteverket nu arbetande, landtmäteriet ej tillhörande person vill vid allmänna karteverket anställas;

e) karteverkets styrelse drager försorg derom att, sedan karteverket för ett län blifvit fullbordadt, det underkastas en fortgående granskning i afseende å tillkomna odlingar m. m., så att öfversigt af i möjligaste måtto samtidiga förhållanden må genom kartorna, eller åtminstone genom arealbeskrifningar, erhållas;

f) till vinnande af såväl sist nämnda ändamål som af det gagn, som med kartarbetena afses, böra kartorna mångfaldigas, hvarföre en litografisk anstalt eller annan inrättning för kartornas mångfaldigande bör vara med karteverket förenad, vid hvilken fruntimmer och personer utom landtmäteriet kunna anställas; och

g) nödigt antal qvinliga biträden för karteverket må för ritning af kartor och andra göromål, som kunna dem ombetros, antagas."

Den omsorgsfulla utredning chefen för Civildepartementet egnat den af 1870 års Riksdag till Kongl. Maj:t hänskjutna frågan om och i hvilken mån de topografiska, ekonomiska och geografiska karteverken kunde ställas i närmare samband, finnes intagen bland bilagorna (N:o 5 b) till Kongl. Maj:ts proposition om statsverkets tillstånd och behof, hvadan densamma för undvikande af vidlyftighet här endast torde behöfva återopas.

Af denna utredning, som grundar sig på ett af särskilde komiterade afgifvet underdånigt utlåtande i ämnet, framgår, så vidt Utskottet kunnat bedöma, ändamålsenligheten af Kongl. Maj:ts ofvan berörda beslut. Utskottet har sålunda icke kunnat biträda det af förrebemälde motionär väckta förslag derom, att dessa beslut icke måtte sättas i verket. Då emellertid motionärens hufvudsyfte synes hafva varit att söka bereda landtmätarne, hvilka af brist på arbete i tjensten uti ekonomiskt afseende onekligen befinna sig i en tryckt ställning, ökad tillfälle till sysselsättning vid rikets karteverk,

torde böra erinras, hurusom berörda förhållande synes vid karteverksfrågans afgörande icke varit lemnadt ur sigte, enär Kongl. Maj:t, på sätt ofvan är nämnt, stadgat, att såsom kompetensvilkor för anställning och användande i egenskap af ekonomisk kartograf fordras att vara landtmätare.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, får Utskottet, som beträffande de af Kongl. Maj:t för ifrågavarande ändamål äskade anslag icke haft något att erinra, hemställa,

a) att dels vid sjetta hufvudtiteln måtte bibehållas det derå för närvarande för rikets ekonomiska karteverk uppförda ordinarie anslag 6,000 R:dr, dels ock under samma hufvudtitel på extra stat för år 1873 anvisas till fortsättande af de ekonomiskt-geografiska kartearbetena i Norrbottens län 20,000 R:dr och af de ekonomiska stomkartearbetena i öfriga delar af riket 32,000 R:dr eller tillsammans 52,000 R:dr; samt

b) att Herr Helanders ofvan berörda motion icke måtte bifallas.

Angående
upprättande
af en geogra-
fisk karta öf-
ver Wester-
bottens län.

4:o. Ut i en inom Första Kammaren väckt, till Stats-Utskottet remitterad motion (N:o 26) har Herr *E. Hæggström* hemställt, att ett belopp af 15,000 R:dr måtte ställas till Kongl. Maj:ts disposition för bestridande af kostnaderna för utarbetande och utgifvande af en geografisk karta öfver Westerbottens län.

På sätt motionären upplyst, har chefen för Civildepartementet uti sitt till statsråds-protokollet för den 15 December 1871 afgifna yttrande angående ifrågasatt närmare samband mellan de särskilda karteverken (se bil. 5 b, sid. 27) vitsordat det nu anmälda behovet. I sammanhang med hemställan, att stadgas borde, det arbete för sammandragning och utgifning af länskartor icke måtte af Topografiska korpsen företagas, med mindre än att Kongl. Maj:t dertill i hvarje särskildt fall uppå vederbörandes framställning lemnat nådigt tillstånd, yttrade nemligen departementschefen med anledning af bristen på geografiska kartor öfver Kopparbergs och Westerbottens län, att med begagnande, hvad anginge det förra länet, af befintliga storskifteskartor samt för det sednare dels af de öfver det så kallade nedra eller kustlandet upprättade afvittrings- och andra kartor, dels ock till någon del af en tillgänglig så kallad situationskarta öfver länets lappmark, dit afvittringsgöromålen nu blifvit förlagda, äfvensom med ledning af den uppmätta och utstakade kulturgränsen mellan de till odling tjenliga trakter inom lappmarken och de egentliga fjellbygderna, borde, om åtskilliga ortbestämmer, i likhet med hvad i Norrbottens län för ekonomiska karteverkets be-

hof skett, på astronomisk väg åstadkommas, efter förhållandena någorlunda tillförlitliga geografiska kartor öfver ifrågavarande två län i skalan 1 : 200,000 eller 1 : 250,000 kunna utan alltför stora kostnader sammansättas och utgifvas; att behovet af sådana kartor för kännedom om länens natur- och odlingsförhållanden, kommunikationer m. m. vore så känbart, att detta behofs fyllande, äfven om sådant inom den närmaste tiden icke kunde ske annorlunda än provisoriskt, förefölle i hög grad önskvärdt; men att, då frågan för närvarande icke kunde anses vara tillräckligt utredd, densamma vidare behandling borde få bero på framtida framställning.

Då sålunda ifrågavarande ärende redan varit inför Kongl. Maj:t anmält samt en vidare behandling af detsamma endast är beroende af vederbörlig utredning, hemställer Utskottet,

att Herr Häggströms ofvan berörda motion icke för närvarande må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Öfverståthållare-embetet.

5:o. På det den anslagna hyresersättningen till Öfverståthållare-embetet måtte kunna ökas med 1,500 R:dr och 3,355 R:dr ytterligare ställas till Öfverståthållare-embetets förfogande för aflönande af exekutionsbetjeningen vid dess kansli har Kongl. Maj:t nu äskat, att det för närvarande till 77,267 R:dr uppgående anslaget till Öfverståthållare-embetet måtte höjas med 4,855 R:dr.

*Angående
hyresersätt-
ning till Öfver-
ståthållare-
embetet.*

Vid sistlidet års lagtima riksdag föreslog Kongl. Maj:t, att för utvidgning af den åt Öfverståthållare-embetets kansli upplätta embetslokal måtte beviljas tillökning i den på samma embetes anslag uppförda hyresersättning, men när blifvande hyresbeloppet för den utvidgade lokalen då ännu icke var bestämdt, begärdes för innevarande år endast på extra stat det belopp, som, enligt hvad anmält blifvit, kunde komma att blifva behöfligt eller 1,500 R:dr, hvilket belopp af Riksdagen beviljades. När behovet af den utvidgade embetslokalen sålunda redan blifvit af Riksdagen erkänt och hyresbeloppet, enligt hvad af statsråds-protokollet (bil. 5 a, sid. 5) inhemtas, numera blifvit genom ett mellan Öfverståthållare-embetet och Stockholms stads drätsel-nämnd afslutade kontrakt tills vidare bestämdt till 3,000 R:dr årligen, tillstyrker Utskottet,

a) att utöfver det å Öfverståthållare-embetets stat till hyresersättning uppförda belopp, 1,500 R:dr, måtte i enahanda afseende å ordinarie stat anvisas ytterligare 1,500 R:dr.

Angående förhöjdt aflöningsanslag till exekutionsbetjeningen vid Öfverståthållare-embetets kansli.

Beträffande derefter Kongl. Maj:ts framställning om höjning af anslaget till aflöning åt exekutionsbetjeningen vid Öfverståthållare-embetets kansli får Utskottet uppå de i statsråds-protokollet (bil. 5 a, sid. 5—9) till stöd för densamma anförda skäl, tillstyrka,

b) att anslaget till aflönande af exekutionsbetjeningen vid Öfverståthållare-embetets kansli måtte förhöjas med 3,355 R:dr.

Landsstaterna i länen.

Angående anvisande af en ny länsmanslön.

6:o. Sedan uppå Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes i Calmar län derom gjorda, af Kammarkollegium och Statskontoret understödda framställning, Kongl. Maj:t funnit nödigt fördela det af Thorsås och Söderåkra socknar i Södra Møre härad bestående länsmansdistrikt i tvänne, har Kongl. Maj:t förty af Riksdagen äskat såsom löneförmåner åt den blifvande länsmannen i det nya distriktet 850 R:dr.

Med anledning af hvad i statsråds-protokollet (bil. 5 a, sid. 9 och 10) finnes i ämnet anfördt, och då det äskade beloppet är lika med den för andra länsmän utan boställe bestämda aflöning, hvilken utgår med 700 R:dr i lön och 150 R:dr i hyresersättning, tillstyrker Utskottet,

att till lön och hyresersättning åt en länsman i ofvan ifrågasatta nya distrikt måtte anvisas 850 R:dr.

Angående ersättning för indragna landsstatsboställen.

7:o) Jemlikt Kongl. Maj:ts tid efter annan fattade nådiga beslut hafva nedannämnda landsstatsboställen blifvit mot årlig ersättning åt vederbörande tjenstemän till statsverket indragna, nemligen *inom* Jönköpings län: a) det kronofogden å Östra Wedbo fögderi på lön anslagna boställe $\frac{1}{2}$ mantal N:o 6 Slättåkra Aspegård och $\frac{1}{2}$ mantal N:o 1 Slättåkra Månsegård mot ersättning af 1,026 R:dr; b) länsmansbostället i Vestra härads vestra distrikt $\frac{1}{2}$ mantal N:o 1 Qvarnaryd mot ersättning af 351 R:dr; och c) länsmansbostället i sistnämnda härads norra distrikt $\frac{1}{2}$ mantal N:o 1 Brassbo mot ersättning af 450 R:dr; *inom* Kronobergs län: det länsmannen i Norrviddinge härad på lön anslagna boställe $\frac{1}{2}$ mantal N:o 3 Tolg Hällebohl mot ersättning af 535 R:dr; *inom* Christianstads län: länsmansbostället i Willands härad $\frac{1}{4}$ mantal N:o 13 Fjelkinge mot ersättning af 756 R:dr; samt *inom* Örebro län: länsmannens i Fellingsbro härad boställe $\frac{1}{2}$ mantal N:o 3 Håkasta mot ersättning af 480 R:dr; och får Utskottet, på sätt Kongl. Maj:t i anledning af Statskontorets derom gjorda underdåniga framställning föreslagit, tillstyrka,

att det kontanta anslaget till landsstaterna i länen måtte höjas med en mot sammanräknade beloppen af ofvan nämnda

nämnda ersättningar svarande summa af 3,598 R:dr, men det indelta ränteanslaget deremot minskas med det sammanräknade belopp, hvartill de berörda boställen åsatta räntor varit i stat beräknade, eller 309 R:dr.

8:o. Uti en inom Riksdagens Andra Kammare väckt motion (N:o 145) har Herr A. W. Uhr, bland annat, anfört, att han redan vid 1862—1863 årens riksdag inom dåvarande Bondeståndet väckt förslag derom, "att hvarje häradsskrifvares lön måtte bestämmas till 1,600 R:dr, hvarå afkortningen af boställe, der sådant finnes, må afgå, men att sportlerna deri ej må beräknas; att lönen för häradsskrifvare må efter vissa års väl vitsordad tjenstgöring höjas till 2000 R:dr; och att, efter ytterligare vissa år, häradsskrifvarnes löner må höjas till samma belopp som kronofogdarnes eller 2500 R:dr, allt under villkor af goda vitsord och att boställsafkastningen men ej sportlerna deri skola beräknas"; Och har under återopande häraf motionären nu förnyat sitt förslag, att häradsskrifvarnes aflöningssätt skulle så ordnas, att sportlerna icke inberäknades, vare sig att lönen bestämdes, såsom motionären föreslagit, stigande, efter lämpligt antal år väl vitsordad tjenstgöring, ifrån 1,600 till 2,000 och 2,500 R:dr, eller till fast 2,000 R:dr, allt utom 300 R:dr hyresersättning för dem, som saknade boställen.

Angående
löneförhöjning
åt härads-
skrifvarne.

Stats-Utskottet, till hvars behandling detta förslag blifvit remitteradt, anser sig härvid endast böra erinra, hurusom de redan åstadkomna förenklingarne i uppbörds- och beskattningsväsendet böra leda till minskning i häradsskrifvarnes göromål. Att ytterligare förenklingar inom denna gren af förvaltningen inom kort förestå, torde dessutom kunna med visshet antagas. Vid sådant förhållande lärer någon löneförhöjning för desse tjenstemän icke böra ifrågakomma, helst brist på kompetente sökande till dylika tjenstebefattningar, så vidt Utskottet har sig bekant, icke försports. Utskottet hemställer derföre,

att Herr Uhre förevarande motion icke måtte bifallas.

Statens jernvägstrafik.

9:o. Enligt hvad af statsråds-protokollet (bil. 5 a, sidd. 11—24) inhemtas, upptager den specifika kostnadsstaten för statens jernvägstrafik under innevarande år följande belopp nemligen för:

Angående
utgiftsstat för
statens jern-
vägstrafik.

byråafdelningen	178,000: —
banafdelningen	1,242,000: —
	<hr/>
	Transport R:dr 1,420,000: —

	Transport	1,420,000: —
maskinafdelningen		1,831,000: —
trafikafdelningen		1,190,000: —
nya byggnader och anläggningar		279,000: —
nya inventarier		430,000: —

Summa R:dr 5,150,000: —

De under år 1873 förestående utgifterna hade Trafikstyrelsen beräknat sålunda:

för byråafdelningen	178,000: —
„ banafdelningen	1,406,000: —
„ maskinafdelningen	1,942,000: —
„ trafikafdelningen	1,240,000: —
„ nya byggnader och anläggningar	326,000: —
„ nya inventarier	358,000: —

Summa R:dr 5,450,000: —

Då inkomsterna af jernvägstrafiken för år 1873 antagas till 8,450,000 R:dr och utgifterna för *drift och underhåll* till 4,766,000 R:dr, skulle dessa sednare, enligt styrelsens beräkning, uppgå till omkring 56,4 procent af bruttoinkomsten för samma år.

Af Trafikstyrelsens underdåniga berättelser för åren 1868—1870 inhemtas, att utgifternas förhållande till inkomsterna utgjort:

år 1862	72,952	procent
„ 1863	68,568	„
„ 1864	65,487	„
„ 1865	59,762	„
„ 1866	59,428	„
„ 1867	60,676	„
„ 1868	68,597	„
„ 1869	55,670	„
„ 1870	53,167	„

utvisande dessa siffror på det hela ett successivt nedgående af utgiftsprocenten. Med afseende å svårigheten att, nära två år före den tid, utgiftsförslaget afser, genom dettas granskning i detalj, beräkna anslagsbehoven, har Utskottet uti nyssnämnda procentförhållande trott sig finna en bättre ledning för omdömet i detta afseende. Då, såsom nyss är nämnt, utgiftsprocenten under de anförda åren, med undantag af de för jernvägstrafiken ogynnsamma åren 1867 och 1868, varit i jemnt nedgående, och vid det lyckliga förhållande att inkomsterna de sista åren i stigande progression öfverträffat hvad man i förväg beräknat, torde med någorlunda säkerhet få antagas, att år 1873 utgifterna

för drift och underhåll icke behöfva uppgå till högre procent af bruttoinkomsten än hvad under år 1870 varit fallet. Utskottet har af sådan anledning beräknat dessa utgifter till omkring 53 procent af det belopp 8,450,000 R:dr, hvartill trafikmedlen af Kongl. Maj:t upptagits, eller i jemnt tal till 4,500,000 R:dr.

För *nya byggnader och anläggningar* har i statsförslaget upptagits en summa af 326,000 R:dr, hvaribland ingår för "diverse nya byggnader och anläggningar, förslagsvis" 50,000 R:dr. Detta belopp synes väl högt beräknadt, helst anslagen under denna rubrik i öfrigt (se bil. 5 a, sidd. 18 och 19) äro i detalj upptagna. Med afseende likväl å de många oförutsedda behof, som kunna uppstå, och hvilka måste tillgodoses, torde likväl någon nedsättning i det begärda förslagsanslaget icke böra vidtagas. Under samma anslagsrubrik förekommer för Malmö stations utvidgning 100,000 R:dr. Ehuru af statsråds-protokollet (bil. N:o 5 a, sidd. 23 och 24) inhemtas, att denna utvidgning till en del är beroende på utgången af år 1867 öppnade underhandlingar med Malmö stad om förvärfvande för statens räkning af erforderligt utrymme inom dervarande hamns område, men att något svar från stadens sida ännu ej lemnats, har likväl Utskottet, som icke kunnat underkänna behovet af ökad utrymme vid denna station, ansett sig böra understödja förslaget om anvisande af det härför under år 1873 erforderliga belopp, dock endast under vilkor att det för utvidgningen behöfliga utrymmet inom Malmö hamns område kostnadsfritt till staten afträdes. Utskottet har derföre beräknat anslagsbehovet för nya byggnader och anläggningar under år 1873 till 326,000 R:dr, eller samma belopp som statsförslaget upptager.

Beträffande slutligen de under anslagsrubriken *nya inventarier* upptagna belopp, tillsammans 358,000 R:dr, har Utskottet icke haft något att erinra.

Omkostnaderna vid statens jernvägstrafik under år 1873 skulle således, enligt Utskottets beräkningar, uppgå för

drift och underhåll	till R:dr 4,500,000: —
nya byggnader och anläggningar	„ 326,000: —
nya inventarier	„ 358,000: —
<hr/>	
eller tillhopa R:dr 5,184,000: —	

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, hemställer Utskottet, att Kongl. Maj:ts förevarande nådiga framställning måtte endast på det sätt bifallas, att det till utgående från trafikmedlen förslagsvis beräknade anslaget till statens jernvägstrafik måtte höjas från 4,300,000 R:dr till 5,184,000 R:dr, eller med 884,000 R:dr.

Skiften och afvittringar.

Angående an-
slag för skif-
ten och afvit-
tringar.

10:o. Den för innevarande år af Kongl. Maj:t fastställda stat för stor-skiftes- och afvittringsverken upptager samtliga utgifterna till 165,326 R:dr. Deraf belöpa sig på Kopparbergs län 47,050 R:dr, på Vesterbottens län 66,376 R:dr och på Norrbottens län 51,900 R:dr. Det samfälda belopp, som för fortsättande i samma utsträckning af dessa arbeten under år 1873 skulle erfordras, hade Landtmäteristyrelsen, enligt hvad af statsråds-protokollet (bil. N:o 5 a, sid. 27) inhemtas, beräknat till 167,326 R:dr, i följd hvaraf utöfver ordinarie anslaget, 63,000 R:dr, skulle erfordras ett extra anslag af minst 104,000 R:dr. Då emellertid åtskilliga arbetstält antagligen komme att under år 1873 för afvittringsverkets i Vesterbottens län räkning från kronans härvarande förråd inlösas och dessutom brist snarare än besparing å de för år 1872 beräknade tillgångar vore vid årets slut att emotse, har Kongl. Maj:t för skiften och afvittringar af Riksdagen äskat på extra stat ett anslag af 106,000 R:dr.

Med afseende å vigten deraf att ifrågavarande arbeten under den närmaste framtiden bedrivas i lika omfattning som hittills, tillstyrker Utskottet, att för skiften och afvittringar måtte utöfver ordinarie anslaget på extra stat för år 1873 anvisas 106,000 R:dr.

Landbruksingenierer och deras biträden.

Angående för-
höjningen af
anslaget till
landbruks-
ingenjörer och
deras biträden.

11:o. Med afseende å den landbruksingenjörerna vid 1865—1866 årens riksdag medgifna och enligt nådigt bref den 13 Juli 1866 bekräftade rätt till gradvis skeende förbättring i löneförmåner med 500 R:dr efter femårig väl vitsordad tjenstgöring i hvarje lönegrad intill den högsta, eller 3,000 R:dr, har Kongl. Maj:t, då fyra dylika uppflyttningar i högre lönegrad kunde ifrågakomma för tiden från och med år 1873, hos Riksdagen begärt, att anslaget till landbruksingenjörer och deras biträden måtte höjas från nuvarande beloppet 43,950 R:dr till 45,950 R:dr, eller med 2,000 R:dr; och då denna förhöjning erfordras för tillämpningen af de angående nämnde tjenstemäns aflöning meddelade allmänna föreskrifter, tillstyrker Utskottet, att anslaget till landbruksingenjörer och deras biträden måtte med 2,000 R:dr förhöjas.

Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar.

12:o. På sätt Kongl. Maj:t, i anledning af Landtbruksakademiens derom gjorda underdåniga framställning, föreslagit, tillstyrker Utskottet, att följande vid föregående riksdagar beviljade anslag måtte jemväl för år 1873 på extra stat anvisas, nemligen:

Angående anslag till prisbelöningar vid allmänna landbruksmöten m. m.

a) till prisbelöningar vid allmänna landbruksmöten för husdjur, redskap, maskiner samt ladugårdsprodukter, sädeslag och andra jordbruksalster, 6,000 R:dr;

b) till prisbelöningar vid täflingsmöten för gödboskap, smör, ost, fläsk och kött å de orter inom landet, der det kan finnas tjenligast anställa sådana möten, och der hushållssällskapen vilja förena sig om sammanskott af medel till dessa utställningar 3,000 R:dr; och

c) till Svenska trädgårdsföreningen, mot enahanda villkor som vid föregående riksdagar bestämts, 4,500 R:dr.

13:o. För fortsättande under år 1873 af de *geologiska undersökningarne* har Kongl. Maj:t äskat ett extra anslag af 58,000 R:dr.

Angående anslag för fortsättande af de geologiska undersökningarne.

I anledning af 1870 års Riksdags, under anslagstiteln "rikets ekonomiska karteverk" här ofvan omförmälda framställning har, på sätt af statsrådsprotokollet (bil. N:o 5 a, sid. 29) inhemtas, Kongl. Maj:t fastställt och beslutit:

"att den vid de geologiska undersökningarne nu begagnade arbetsskalan 1 : 50,000 bör i allmänhet fortfarande tillämpas;

att för trakter, hvilka i geologiskt afseende äro af det intresse och den omvexling, att konceptkartan deröfver upprättas i skalan 1 : 50,000, samma skala bör fortfarande såsom hittills användas vid kartans utgifning;

att å de geologiska kartorna hädanefter böra mera än hittills, och så vidt utan uppoffring af deras egentliga ändamål kan ske, upptagas ego-gränser, vägar, gångstigar och mera sådant, som tjénar till att underlätta möjligheten att med ledning af kartan återfinna de derå afbildade geologiska förhållandena i verkligheten;

att, utöfver hvad som hittills vidgjorts och vidare lär komma att i mån af tillgångar vidgöras för utarbetande af en geologisk öfversigtskarta, ytterligare åtgärder icke böra föreskrifvas; äfvensom

att chefen för Sveriges geologiska undersökning samt cheferne för Topografiska korpsen och Sjökartekontoret, innan de hvar för sig uppgöra arbetsplan för året att underställas Kongl. Maj:ts pröfning, böra sammanträda till gemensamma öfverläggningar och rådplägningar, hvarvid protokoll skall föras."

Den af Kongl. Maj:t för innevarande år för geologiska undersökningsverket fastställda utgiftsstat upptager för:

aflöningar	30,800: —
utgifter för arbetena på fältet	16,500: —
byråafdelningen	500: —
laboratorium	500: —
museum	700: —
biblioteket	600: —
kart- och boktrycket	10,300: —
värmeledning, ved och vatten	1,400: —
diverse utgifter	200: —
oförutsedda utgifter	1,500: —
<hr/>	
Summa R:dr	63,000: —

Chefen för Sveriges geologiska undersökning hade beräknat utgifterna för de geologiska undersökningarnes fortsättande under nästkommande år till 64,000 R:dr, deraf för

aflöningar	31,300: —
arbeten å fältet	18,200: —
byråafdelningen	600: —
laboratorium	700: —
museum	700: —
biblioteket	800: —
kart- och boktrycket	10,000: —
värmeledning, ved och vatten	1,500: —
diverse utgifter	200: —
<hr/>	
Summa R:dr	64,000: —

Då emellertid en besparing till belopp af omkring 4,000 R:dr vore vid 1872 års slut att förvänta, samt vid pass 2,000 R:dr genom försäljning af kartor och beskrifningar antagligen komme att under år 1873 till undersökningsverket inflyta, hade bemälda chef ansett anslagsbehovet för år 1873 kunna till 58,000 R:dr inskränkas.

Under åberopande af hvad sålunda förekommit, tillstyrker Utskottet, att för fortsättande under år 1873 af de geologiska undersökningarne måtte beviljas ett extra anslag af 58,000 R:dr.

Hästäfvelns förbättrande.

Angående
ifrågasatt in-
dragning af
stuteriet vid
Ottenby m. m.

14:o. Uti en inom Andra Kammaren väckt, till Stats-Utskottet remitterad motion (N:o 109) har Herr *O. F. Pettersson* föreslagit, att stuteriet

vid Ottenby kungsgård måtte upphöra och egendomen i författningsenlig ordning för statens räkning utarrenderas, med vilkor att blifvande arrendatorn tillhandahölle ett visst antal bättre sorters racehästar för hästafvelns förbättrande i allmänhet. Till stöd för detta förslag har motionären hufvudsakligen anfört, att Ottenby kungsgård borde utaf afkastningen kunna bestrida utgifterna för egendomen och stuteriet, utan särskilda årliga uppförringar af staten; att, om man sammanräknade hvad som af Stuteriöfverstyrelsen för de tio sistförflutna åren blifvit utanordnad samt egendomens och stuteriets inkomster, ändock ganska betydlig brist uppstått; att få af de vid Ottenby uppfödda hästar antagits till remonter; att dessa hästar voro mindre tjenliga till arbetshästar, men möjligen till ridhästar för enskilda personer; att priset å stuteriets hästar vid de under sednare åren hållna auktioner betydligt fallit, under det att priset på hästar i allmänhet fortfarande varit ganska högt, hvilket enligt motionärens förmenande bevisade, att racehästar numera ej vore så begärliga som förr och således ej uppfyllde det ändamål, hvartill de voro afsedda.

Hvad först beträffar omkostnaderna för Ottenby stuteri, har Utskottet med ledning af statsrevisorernes berättelser låtit upprätta följande tabell, som för hvart och ett af åren 1861—1870 utvisar förhållandena vid Strömsholm, Ottenby och Flyinge stuterier i afseende å taxeringsvärde, statsanslag, hästantal, antalet försålde hästar och deras försäljningspris:

Strömsholms stuteri med ett taxeringsvärde af 724,550 R:dr.

År.	Tillskott af statsmedel.	Hästarnes antal.	Antal försålde hästar.	Försäljnings-summa.	Medelpris för hvarje häst.
1861.	24,000.	203.	19.	11,272.	593.
1862.	20,066.	191.	20.	14,595.	730.
1863.	20,066.	183.	22.	15,669.	712.
1864.	36,316.	192.	20.	14,288.	714.
1865.	55,676.	194.	19.	11,711.	617.
1866.	51,231.	212.	12.	4,001.	333.
1867.	30,826.	201.	31.	14,236.	459.
1868.	33,466.	188.	25.	11,553.	462.
1869.	19,066.	188.	29.	12,164.	419.
1870.	10,066.	164.	42.	15,760.	375.
Summa	300,779.	1,916.	239.	125,249.	
Tio års medium	30,077,9.	191,6.	23,9.	12,524,9.	524.

Ann. De höga statsbidragen åren 1865—1866 föranleddes af en vid Strömsholm under denna tid vidtagen större nybyggnad.

Ottenby stuteri med ett taxeringsvärde af 200,000 R:dr.

År.	Tillskott af statsmedel.	Hästarnes antal.	Antal försålda hästar.	Försäljnings-summa.	Medelpris för hvarje häst.
1861.	6,000.	201.	25.	13,472.	539.
1862.	7,000.	195.	41.	28,902.	705.
1863.	5,000.	205.	26.	19,713.	758.
1864.	7,105.	209.	28.	18,092.	646.
1865.	11,000.	214.	24.	12,535.	523.
1866.	15,700.	207.	39.	15,023.	385.
1867.	12,730.	209.	35.	15,427.	441.
1868.	18,500.	212.	27.	11,597.	429.
1869.	29,250.	216.	24.	9,750.	406.
1870.	22,000.	162.	74.	33,498.	452.
Summa	134,285.	2,030.	343.	178,009.	
Tio års medium:	13,428,5.	203.	34,3.	17,800,9.	519.

Flyinge stuteri med ett taxeringsvärde af 560,800 R:dr.

År.	Tillskott af statsmedel.	Hästarnes antal.	Antal försålda hästar.	Försäljnings-summa.	Medelpris för hvarje häst.
1861.	5,340.	100.	13.	6,407.	493.
1862.	5,340.	105.	11.	5,380.	489.
1863.	8,340.	110.	8.	2,639.	330.
1864.	5,340.	113.	13.	6,103.	469.
1865.	8,340.	114.	13.	4,030.	310.
1866.	8,340.	105.	19.	8,207.	432.
1867.	7,340.	106.	12.	4,463.	372.
1868.	10,340.	103.	16.	5,824.	364.
1869.	10,340.	104.	8.	4,154.	519.
1870.	9,340.	110.	11.	7,715.	701.
Summa	78,400.	1,070.	124.	54,922.	
Tio års medium:	7,840,4.	107.	12,4.	5,492,2.	443.

Af ofvanstående uppgifter framgår, att omkostnaderna för Ottenby stuteri varit betydligt lägre än vid de tvänne öfriga, helst om i betraktande tages det vid kungsgården år 1868 inträffade missväxtår, hvarunder högst betydliga quantiteter spanmål måst till höga priser uppköpas, hvilket äfven haft inflytande på den af motionären omnämnda brist. Om anledningen till dennas

dennas uppkomst är närmare utredning lemnad uti förra årets Stats-Utskotts utlåtande öfver ett af samma motionär väckt enahanda förslag.

Att emellertid Ottenby kungsgård, under hela den tid hästafvel der bedrivits, städse befunnits särdeles tjenlig för uppdragandet af ädla, kraftfulla och uthålliga hästar, vitsordas icke allenast af Stuteriöfverstyrelsen uti dess med anledning af Kongl. brefvet den 27 Februari 1830 afgifna förslag till hästafvelns förbättrande, utan äfven utaf den af Kongl. Maj:t den 12 September 1868 tillsatta komité för stuteriväsendets ändamålsenliga ordnande, hvilken ansett Ottenby företrädesvis egna sig för ett på föreslaget sätt inrättadt stamstuteri "ej mindre med hänseende till dess belägenhet, klimat och egendomliga jordbeskaffenhet, än äfven emedan stuteriet derstäles under en längre tid med framgång drivit såväl ren som blandad afvel, hvilken, använd såsom afvelsdjur eller till rid- och vagnstjenst, i mellersta och norra Sverige vunnit allmänt förtroende." Vid sådant förhållande lär något giltigt skäl icke förefinnas, hvarföre Ottenby stuteri skulle upphöra framför dem vid Strömsholm och Flyinge.

Ehuru Utskottet således icke kunnat biträda förslaget om indragning af Ottenby stuteri, har Utskottet likväl ansett vissa förändringar med afseende å stuteriväsendet böra vidtagas, på det att de härtill anvisade anslag må kunna medföra större gagn. Utskottet föreställer sig nemligen, att det säkraste medlet för hästafvelns höjande vore premieringssystemets understödjande genom åtgärder från statens sida, och att medel härtill kunde beredas genom inskränkning i hästantalet vid stuterierna. Premieringssystemet, som hvilat på samma grund som andra belöningssystemer och afser samma mål eller att framkalla enskildes ansträngningar och täflan till förbättring af en näringsgren, söker att medelst premier framlocka det för hästafveln dugliga, samt att för allmänheten utmärka detsamma såsom förtjenstfullt och värdt att till afvel användas. Detta system, som till sin fördel kan åberopa ett godt inflytande på hästafveln såväl i de delar af landet, der det blifvit tillämpadt, som i utlandet, der det i stor skala användts, har blifvit förordadt ej mindre uti nyssnämnda komiténs betänkande än äfven af Landtbruksakademien uti deröfver afgifvet utlåtande. Såsom skäl för premieringen anföra komiterade, bland annat, att genom premier goda afvelsdjur, hingstar och ston, framkallades till ett vida billigare pris än det, hvartill staten kunde remontera och underhålla sina afvelsdjur vid depot eller stuterier; att, då, i synnerhet med hänsyn till goda arbetshästar, dels olika behof yppades, dels olika meningar gjorde sig gällande om det ena slagets företräde framför det andra, hingsthållningen hos enskilde skulle underhjelpas, i det hingstegare med understöd af premier lättare skulle kunna anskaffa sådana djur, som i orten eftersöktes, till hvilken fördel komme äfven den, att dessa djur lämpligast hölles uppe vid kraft och hårdighet genom arbeten, som i jordbruk förefölle; samt slut-

Bih. till Riksd. Prot. 1872. 4 Saml. 1 Afd. 7 Häft.

ligen att, då det vore af största vigt att goda afvelsdjur finnes, men det erforderliga antalet hingstar icke kunde för nu disponibla statsmedel anskaffas, det antal fullgoda djur, som för landet behöfdes, endast kunde genom premiering uppnås. Landtbruksakademien har uti sitt förberörda utlåtande icke allenast biträdt förslaget om premieringssystemets införande utan äfven framhållit önskligheten deraf att, på sätt en af bemälda komités ledamöter särskildt hemställt, ett anslag af 35,000 R:dr om året måtte tillsvidare anvisas till prisbelöningar af inom landet uppfödda, till afvel för olika gagns bruk tjenliga hästar.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, hemställer Utskottet,

a) att Herr O. F. Petterssons ofvanberörda motion icke måtte bifallas; samt

b) att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t behagade tillse, i hvad mån anslaget till hästafvelns förbättrande må kunna användas till premiering af hästar, tjenliga till afvel för olika gagnsbruk.

Undervisningsanstalter för bergsbruk och slöjder.

Angående anslag för slöjdskolan i Stockholm.

15:o. Ut i innevarande års stat för slöjdskolan i Stockholm äro utgifterna beräknade till 80,975 R:dr, till hvilkas betäckande följande inkomster finnas att tillgå, nemligen: skolans ordinarie statsanslag 15,000 R:dr, påräknade inkomster 7,700 R:dr, besparingar 1,500 R:dr samt det för 1872 beviljade ytterligare statsanslag 56,775 R:dr.

Enligt hvad i statsrådsprotokollet (se bil. 5 a sid. 33—35) finnes meddeladt, hade skolstyrelsen uti ett till Kommers-kollegium ingifvet förslag till stat för skolan under år 1873 upptagit inkomsterna till samma belopp som under innevarande år, så att desamma, ordinarie statsanslaget inberäknadt, skulle uppgå till 22,700 R:dr, hvaremot, enligt styrelsens tillkännagifvande, någon behållning till användande under år 1873 icke vore att påräkna. Utgifterna hade likaledes blifvit upptagna till samma belopp som i sednaste staten, hvadan det ytterligare statsbidrag, som från och med 1873 erfordrades, beräknats till 58,275 R:dr, hvilket styrelsen af anförda skäl hemställt måtte å ordinarie stat uppföras.

Kommers-kollegium, som till Kongl. Maj:t insändt styrelsens ifrågasvarande förslag, hade, enligt hvad af statsrådsprotokollet vidare inhemtas, lemnat utan anmärkning styrelsens beräkning af skolans inkomster samt fästat uppmärksamhet derå, att uti samma förslag icke ifrågasatts någon förhöjning i den utgiftssumma, som vid nästföregående förslags pröfning ansetts för skolans behof erforderlig. Vål hade Kollegium funnit sig icke sakna

skäl för det antagande, att uti anslaget för undervisningens förstärkande i ordinarie ämnen och för lyshållningen skulle kunna göras nedsättningar, till sammans motsvarande åtminstone 1,500 R:dr, och att således det provisoriska statsbidraget äfven nu kunde bibehållas vid samma belopp, som sednast blifvit anvisadt, men enär utgifternas minskning såväl i det ena som det andra af dessa fall vore beroende af, bland annat, det antal lärjungar, som komme att besöka skolan, och således frågan om skolans behof härutinnan icke kunde på grund af hittills vunnen erfarenhet med erforderlig visshet afgöras, ansåge Kollegium sig icke böra föreslå någon nedsättning i nämnda anslagsposter och deraf följande minskning i statens slutsumma. Slutligen hade Kollegium förklarat sig anse, att det belopp, som utöfver det gamla ordinarie anslaget vore erforderligt, ej för det närvarande borde å stat definitivt uppföras, hvar dan Kollegium icke kunde understödja styrelsens framställning härom.

På grund af hvad i detta ärende förekommit, har Kongl. Maj:t hos Riksdagen begärt, att till slöjdskolan i Stockholm för år 1873 måtte anvisas, utöfver det på stat definitivt uppförda belopp 15,000 R:dr, ytterligare 58,275 R:dr, så att det uti 1872 års riksstat under ifrågavarande anslagstitel upptagna belopp komme att höjas med 1,500 R:dr.

Vid det förhållande att Kommers-kollegium antagit, det åtskilliga nedsättningar i förevarande statsförslag kunna göras, motsvarande åtminstone 1,500 R:dr, men Utskottet icke kunnat medgifva giltigheten af de skäl, Kollegium till stöd för den det oaktadt ifrågasatta anslagsförhöjningen anför, har Utskottet ansett det provisoriska statsbidraget till slöjdskolan i Stockholm för år 1873 böra bibehållas vid samma belopp, som sednast blifvit anvisadt. Utskottet hemställer alltså,

att Kongl. Maj:ts ofvanberörda nådiga framställning måtte på det sätt bifallas, att till Stockholms slöjdskola, utöfver det på stat definitivt uppförda anslag, för år 1873 anvisas enahanda belopp som för innevarande år, eller 56,775 R:dr.

16:o. Såsom bidrag till upprätthållande af väfskolan i Borås har Kongl. Maj:t äskat anvisande under enahanda vilkor som tillförene af ett extra anslag å 3,800 R:dr, eller 800 R:dr mera än hvad för innevarande och näst föregående tre år blifvit för skolans underhåll beviljadt.

Angående statsbidrag för väfskolan i Borås.

Under åberopande af de skäl som i statsråds-protokollet (se bil. 5 a sid. 35—37) finnas till stöd för den äskade anslagsförhöjningen anförda, tillstyrker Utskottet,

att såsom bidrag till upprätthållande af väfskolan i Borås måtte för år 1873 anvisas ett extra anslag af 3,800 R:dr, med vilkor att från Elfsborgs läns landsting eller

eljest inom orten tillskjutes ett belopp, motsvarande minst hälften af statsanslaget.

Angående in-
rättande af
tekniska skolor
i Sundsvall och
Carlshamn.

17:o. Herr *Ol. Wikström* har uti en inom Andra Kammaren väckt motion (N:o 123), deruti Herr *Pehr Tjernlund* instämt, föreslagit, att till inrättande och underhållande i Sundsvall af ett tekniskt elementarläroverk i väsendtlig likhet med något af dem i Norrköping, Örebro, Malmö eller Borås Riksdagen måtte bevilja ett årligt belopp af 12,000 R:dr, under vilkor att staden Sundsvall för samma undervisningsanstalt bekostar nödig lokal jemte inredning och uppvärmning; att ifrågavarande tekniska elementarläroverk med af Kongl. Maj:t för dess verksamhet utfärdadt nådigt reglemente måtte ställas under inseende af en utaf stadsfullmäktige i nämnda stad vald styrelse, hvars ordförande af Kongl. Maj:t i nåder förordnas; samt att till anskaffande af erforderliga läroapparater för omförmälda undervisningsanstalt ett anslag af 3,000 R:dr måtte för en gång beviljas.

Inom samma Kammare har af Herr *F. W. Dahl* (i motion N:o 69) förslag väckts derom, att Riksdagen, för att tillgodose behovet i Blekinge af en teknisk elementarskola, måtte anslå till inrättande af en sådan läroanstalt i Carlshamn ett årligt belopp af 12,000 R:dr, i öfverensstämmelse med hvad förut blifvit af statsmedel beviljadt åt de tekniska elementarskolorna i Malmö, Norrköping, Örebro och Borås, och med liknande organisationsplan, som för dessa blifvit af Kongl. Maj:t fastställd, samt emot samma förbindelse å samhällets sida, som nämnda städer sig iklädt.

Vid besvarandet af dessa till Stats-Utskottet remitterade motioner får Utskottet till en början erinra, hurusom vid 1870 års riksdag ett på hufvudsakligen samma skäl, som finnas i förstnämnda motion anförda, grundadt förslag, om inrättande af en teknisk skola i Sundsvall, af Riksdagen afslogs.

De nu ifrågasatta skolorna äro afsedda att ordnas efter samma plan som de redan befintliga tekniska läroverken. Beträffande ändamålsenligheten af dessas organisation hafva likväl vid föregående riksdagar olika meningar uttalats. Då vidare den af Kongl. Maj:t, uppå Riksdagens uti underdånig skrifvelse den 13 Maj 1870 derom gjorda underdåniga framställning, tillsatta komité för revision af gällande stadga för rikets allmänna elementarläroverk numera, enligt hvad inhemtas af berättelsen om hvad i riket och dess styrelse sig tilldragit sedan sista lagtima riksdag, i det närmaste afslutat sitt arbete, och de förändringar beträffande elementarläroverken, som med anledning häraf äro att emotse, möjligen kunna komma att inverka på organisationen af de tekniska skolorna, har Utskottet icke kunnat biträda de väckta förslagen, hvilka dessutom sakna den utredning, som, enligt Utskottets åsigt,

bör föregå ett definitivt beslut i frågor af förevarande beskaffenhet. Utskottet hemställer därför,

a) att Herr Wikströms ofvauberörda motion icke måtte bifallas; samt

b) att Herr Dahls ofvaunämnda förslag må lemnas utan afscende.

Befrämjande i allmänhet af slöjderna.

18:o. Inom Andra Kammaren har Herr *A. Hedin* (i motion N:o 151) väckt förslag derom, att Riksdagen, för anställande af kringresande undervisare, med åliggande att på requisition af landsting, hushållningssällskap, kommuner eller enskilde, som vilja vare sig bland en orts hussløjdsidkande befolkning sprida kännedom om förbättrade modeller, arbetsmetoder m. m., eller ordna en grundläggande hussløjdsundervisning för ungdomen, infinna sig å orten, tillhandagå med råd och anvisningar, uppgöra och anskaffa arbetsritningar och modeller o. s. v., ville anvisa en summa af 6,000 R:dr, att användas enligt de närmare bestämmelser Kongl. Maj:t funne böra fastställas. Till stöd för detta förslag har blifvit anfördt, bland annat, hurusom, då staten bekostat kringresande undervisare i jordbruk och boskapsskötsel, det ej med skäl kunde anses främmande för dess ändamål att med en måttlig uppoffring på samma sätt både omedelbart verka för hussløjdens lyttande och genom denna föresyn gifva ett nyttigt stöd och erkännande åt enskildes och kommuners bemödanden i samma riktning. Man skulle trots den ifrigaste ansträngning ej lyckas att skapa ökad afsättning för hussløjdens vigtigare alster, utan att dessförinnan meddela dem det mått af formsmak och komfort, som nutiden fordrade, men sedan skulle afsättningstillfällen genom temligen enkla åtgärder beredas och ökas. Särskildt borde det hussløjdsområde, som omfattade en mängd träarbeten, och der, om någonstades, en för största delen af vårt land naturlig näring vore att söka, om man rättade sig efter behofven och smaken bland afsedde konsumenter, lätt tillvinna sig en ej föraktlig utländsk afsättning, hvilken derförutan ej vore att hoppas, om än enkom därför kostsamma åtgärder vidtoges.

Angående anslag för hussløjdens befrämjande inom landet.

Vid behandling af förevarande till Stats-Utskottet remitterade motion har Utskottet, lika med motionären, funnit önskligt, att åtgärder vidtoges för att i enlighet med tidens framsteg och anspråk höja den på flera orter i vårt land sedan gammalt bestående hussløjden. Det som för nämnda ändamål först och främst behöfves är tillgång på tidsenliga modeller och en sakkunnig ledning vid valet af sådana, som, på samma gång de lättast lämpa sig för den arbetandes särskilda färdighet, snarast kunna bidra till afsätt-

ning, och då anordnandet af en dylik handledning genom statens mellankomst otvifvelaktigt skulle verka uppmuntrande för enskildes bemödanden i samma riktning, har Utskottet ansett sig böra biträda det af motionären väckta förslag om kringresande undervisares anställande. Hvad åter angår de härför erforderliga medlen synas dessa icke uteslutande böra bekostas af staten, utan torde bidrag från vederbörande landsting, hushållningssällskap, kommuner eller enskilde äfven kunna påräknas, hvarföre Utskottet trott det ifrågasatta anslaget kunna till en början inskränkas till 2,500 R:dr. Utskottet hemställer alltså,

att anslaget till befrämjande i allmänhet af slöjderna måtte förhöjas med 2,500 R:dr, att för ofvanberörda ändamål användas enligt de närmare bestämmelser Kongl. Maj:t kan finna böra fastställas.

Angående rese-
understöd åt
handtverks-
arbetare för be-
sökande af all-
männa indu-
striutställnin-
gar i utlandet.

19:o. Under erinran om den nytta de tid efter annan anordnade konst- och industriexpositionerna medfört samt vigten för vårt land att söka tillgodo-göra sig de utställningar, som innevarande år och framgent komma att i utlandet ega rum, har Herr *J. G. Granlund* uti en inom Andra Kammaren väckt, till Stats-Utskottet remitterad motion (N:o 142), deruti Herr *F. W. Dahl* instämt, hemställt, att ett reservationsanslag å 10,000 R:dr, från och med detta år, måtte ställas till Kongl. Maj:ts disposition, att användas till reseunderstöd åt dels lärare vid tekniska läroanstalter, dels industriidkare samt handtverks- och fabriksarbetare i de olika yrkena för besökande af de för vårt lands industri upplysande utställningar, som i utlandet anordnas.

För Sveriges deltagande uti flera af de i utlandet förut hållna äfvensom i de under innevarande år tillämnade allmänna konst- och industriutställningar hafva, utom andra åtgärder från statens sida, anslag af allmänna medel blifvit anvisade. För att emellertid sådana kostnader skola medföra åsyftad fördel erfordras att kännedomen om det lärorika, som inom de särskilda expositionernas olika områden kan vara att inhemta, sedermera varder inom landet mera allmänt spridd. Sålunda anvisades ock särskildt för besökande af 1862 års allmänna industri- och konstexposition i London ett belopp af 20,000 R:dr, hvaraf ena hälften användes till resestipendier åt lärare vid tekniska läroverken och andra af Kongl. Maj:t utsedda personer samt andra hälften till reseanslag åt industriidkare och arbetare, eller till samma ändamål, hvarför anslag nu blifvit ifrågasatt. Hvad emellertid angår industriidkarne, lärar statens mellankomst för att bereda dem tillfälle att besöka främmande utställningar icke vara behöfligt. Och för den händelse Kongl. Maj:t för den tekniska undervisningens befrämjande skulle pröfva nödigt, att en eller annan lärare besökte en dylik utställning, torde anslag härtill kunna af disponibla medel beredas. Beträffande åter handtverks- och

fabriksarbetarne synas de ifrågasatta reseunderstöden vara behöfliga, hvadan Utskottet hemställer,

att Riksdagen måtte till Kongl. Maj:ts disposition för innevarande år å Riksgälds-kontoret anvisa ett extra anslag af 10,000 R:dr att användas såsom reseunderstöd åt handtverks- och fabriksarbetare i de olika yrkena för besökande af de i utlandet under detta år anordnade allmänna konst- och industriutställningar.

Undervisningsanstalter för handel och sjöfart.

20:o. Sedan Riksdagen för år 1872 på extra stat anvisat ett belopp af 1,500 R:dr för åstadkommande vid Stockholms och Göteborgs navigations-skolor samt, der så ske kunde, äfven vid navigationsskolan i Malmö af undervisning för lokomotivförare- och maskinistelever i allmänhet, samt Kongl. Maj:t, som, med anledning af bristande utrymme inom vederbörande navigationsskolors lokaler, förklarat frågan om beredande af undervisning derstädes åt maskinistelever i allmänhet böra för närvarande förfalla, deremot i nåder förordnat, att undervisning för bildande af lokomotivförare skulle från början af år 1872 meddelas såväl i Stockholms och Göteborgs som ock i Malmö navigationsskola, vid hvilken sistnämnda skola maskinister för passagerare-ångfartyg jemväl komme att genom meddelad undervisning bildas, och att för nämnda ändamål ofvanberörda extra anslagsbelopp borde mellan bemälda tre navigationsskolor lika fördelas, så har Kongl. Maj:t nu föreslagit, att för sagda undervisnings meddelande vid navigationsskolorna ett mot nämnda extra anslag svarande belopp måtte från och med år 1873 varda på ordinarie stat uppfördt och det för närvarande till 49,050 R:dr uppgående anslaget till undervisningsanstalter för handel och sjöfart förhöjas med 1,500 R:dr.

Då behovet af anslag till ifrågasatt undervisnings anordnande sålunda redan blifvit af Riksdagen erkänt, och en dylik undervisning allt framgent torde vara behöflig, tillstyrker Utskottet,

att, med bifall till Kongl. Maj:ts nådiga framställning, anslaget till undervisningsanstalter för handel och sjöfart må med 1,500 R:dr förhöjas.

Befrämjande i allmänhet af bergsbruket.

21:o. Under detta anslag har varit upptagen räntan af Hirsbo och Smedsbo skatteqvarnar i Terna socken, Öfver-Tjurbo härad och Westman-

Angående anslag för undervisning åt lokomotivförare- och maskinistelever samt maskinister för passagerare-ångfartyg.

Angående en ändringen qvarnränta.

lands län, hvilken till Sala bergslag anslagna ränta, utgörande 36 öre i penningar och 12 kubikfot 4 kannor spannmål, hälften råg och hälften korn, blifvit jemlikt Kongl. kungörelsen den 30 December 1863 afskrifven. I öfverensstämmelse med hvad Stats-Utskottet med anledning häraf hemställt, har Kongl. Maj:t föreslagit, att förevarande anslag i kolumnen "indelt ränta och ersättning för indragna räntor" måtte minskas med dels 36 öre och dels omförmälda spannmåls i Riksstaten efter ett pris af 2 R:dr 10 öre kubikfoten förslagsvis utförda värde, eller tillsammans 26 R:dr 40 öre; tillstyrkande Utskottet,

att det under förevarande titel i kolumnen "indelt ränta och ersättning för indragna räntor" upptagna belopp, 23,700 R:dr 10 öre, måtte minskas med 26 R:dr 40 öre.

Ersättning till Sala bergslag för förlust genom vissa räntors förvandling eller afskrifning.

Angående ersättning för en indragen qvarnränta.

22:o. Till följd af den i nästföregående punkt omförmälda afskrifning har Sala bergslag lidit en ränteförlust af tillsammans 26 R:dr 40 öre, hvarför ersättning nu blifvit begärd, och får Utskottet, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, tillstyrka,

att det under förevarande anslagstitel i kolumnen "penningar" upptagna belopp 4 R:dr 18 öre ökas med 36 öre, och att den i kolumnen "oindelt spannmål" uppförda post 1,264 kubikfot, i värde beräknade till 2,654 R:dr 40 öre, höjes med 12 kubikfot 4 kannor, uppskattade i värde till 26 R:dr 4 öre.

Diverse anslag.

Angående anslag för Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen m. m.

23:o. På sätt Kongl. Maj:t, i enlighet med Styrelsens för allmänna väg- och vattenbyggnader derom gjorda hemställan, föreslagit, tillstyrker Utskottet,

- a) att till aflöning åt Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader samt dess tjenstebiträden på extra stat anvisas 33,400 R:dr;
- b) att till undersökningar och expenser för allmänna arbeten på extra stat anvisas 25,000 R:dr; och
- c) att till stipendier för medlemmar af Väg- och vattenbyggnadskorpsen för utrikes resor, i ändamål att studera andra

länders allmänna arbeten beviljas ett extra anslag af 2,000 R:dr.

24:o. Beträffande de under sjetten hufvudtiteln uppförda ordinarie anslag, som här ofvan ej finnas omförmälda och uti hvilka förändring icke blifvit ifrågasatt, hemställer Utskottet, *Angående öfriga ordinarie anslag.*

att dessa anslag må bestämmas till enahanda belopp, som i nu gällande riksstat äro upptagna, dock med iakttagande deraf, att anslaget till "skrifmaterialier och expenser, ved m. m." för jemnande af hufvudtitelns slutsumma ökas med 6 R:dr;

kommande, i händelse af Riksdagens bifall till hvad Utskottet här ofvan tillstyrkt och föreslagit, hufvudtiteln att ökas med 899,000 R:dr och dess slutsumma att uppgå till 8,603,100 R:dr, på sätt närlagda tabell närmare utvisar.

25:o. Med anledning af de i Kongl. Maj:ts nådiga proposition om statsverkets tillstånd och behof gjorda framställningar om anvisande af medel för fortsättande af *statens jernvägsbyggnader* samt för understödjande af *enskilda jernvägsanläggningar*, för *hamnbyggnader*, för anläggning af nya och omläggning af backiga eller eljest mindre goda *vägar*, för befrämjande af *utdikningar* och *vattenaftappningar* med flera *allmänna arbeten*, kommer Utskottet att särskilda utlåtanden afgifva; *Angående anslag till jernvägsbyggnader och andra allmänna arbeten.*

hvilket Utskottet här endast skolat anmäla.

Stockholm den 19 Februari 1872.

På Stats-Utskottets vägnar:

ARVID FR:SON POSSE.

Reservationer:

vid 2:dra punkten (angående Herr J. A. Åstrands motion om löneförhöjning åt landtmäterifiskalen) af Friherre *F. A. Funck*, som yttrade:

“Då Stats-Utskottet förliden riksdag tillstyrkte bifall till Kongl. Maj:ts nådiga proposition om löneförhöjning åt landtmäterifiskalen, och några nya förhållanden, hvilka kunnat förändra den öfvertygelse om nämnda löneförhöjnings behöflighet, som då gjorde sig inom Utskottet gällande, mig veterligen icke tillkommit, anser jag att Herr Åstrands motion nu bort af Stats-Utskottet förordas.”

vid 3:dje punkten (angående utgiftsstat för statens jernvägstrafik):

af Herrar *C. Petre*, *C. Ekman* och *R. Montgomery-Cederhielm*;

af Grefve *L. af Ugglas*, som ansåg Utskottet böra tillstyrka bifall till Kongl. Maj:ts i ämnet framställda förslag;

vid 14:de punkten, mom. b. (angående skrifvelse till Kongl. Maj:t i fråga om hästafvelns förbättrande) af Grefve *L. af Ugglas*, som ansåg den föreslagna skrifvelsen öfverflödig, enär Stuteri-komitéen redan i enahanda syftning hos Kongl. Maj:t gjort underdånig framställning;

vid 18:de punkten (angående Herr Hedins motion om anslag till resande undervisare i husslöjd):

af Herrar *C. Ekman* och *R. Montgomery-Cederhielm*, samt

af Grefve *L. af Ugglas*, hvilken uttalade den åsigt, att, om det afsedda ändamålet skulle kunna vinnas, anslaget, hvilket borde utgå endast i förhållande till de bidrag, landsting eller kommuner kunde finnas villiga att lemna, måste bestämmas till ett vida högre belopp, än det af Utskottet föreslagna.

Litt. A.

Tabell öfver de ordinarie anslagen

1872 års Riks-stat anslår:

Penningar.		Förslags - anslag:								Summa. Riksmünt.		
		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersätt- ning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.						
						Mått.		Värde för- slagsvis å 2 R:dr 10 öre kubikfoten.				
R:dr.	ö.	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.	Kub.-fot.	k.	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.	
36,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36,000	—	
17,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17,000	—	
45,600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	45,600	—	
84,400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	84,400	—	
30,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30,000	—	
95,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	95,500	—	
6,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6,000	—	
77,267	—	—	—	—	—	—	—	—	—	77,267	—	
1,078,831	15	153,092	37	12,361	86	7,164	5	15,045	45	1,259,330	83	
Tpt	1,470,598	15	153,092	37	12,361	86	7,164	5	15,045	45	1,651,097	83

Civil-

Statsråden utan departement: 3

Departementschefen

Departementets Expedition

Kommers-kollegium

Statistiska Tabell-kommissionen:

Aflösningsmedel för Statistiska

Reservationsanslagen:

Till bibliotekets underhål-

” arvoden åt tillfälliga bi-

” det officiella statistiska

” en statistisk tidskrift .

Landtmäteristaten

För Rikets ekonomiska karteverk,

Öfverståthållare-embetet:

Nuvarande beloppet

Tillkommer:

Förhöjd hyresersättning

Dito aflöning till exseku-

gen

Landsstaterna i länen:

Penningar:

Nuvarande beloppet

Tillkommer:

Lön och hyresersättning

ytterligare länsmanstjenst

Södra Møre härad af Cal-

län

Ersättning till landstats-

stemän för af dem från-

trädde boställen

Civil-

Statsråden utan departement: 3
 Departementschefen
 Departementets Expedition
 Kommers-kollegium
 Statistiska Tabell-kommissionen:
 Aflösningsmedel för Statistiska
Reservationsanslagen:
 Till bibliotekets underhål-
 „ arvoden åt tillfälliga bi-
 „ det officiella statistiska
 „ en statistisk tidskrift .
 Landtmäteristaten
 För Rikets ekonomiska karteverk,
 Öfverståthållare-embetet:
 Nuvarande beloppet
Tillkommer:
 Förhöjd hyresersättning
 Dito aflöning till exseku-
 gen
 Landsstaterna i länen:
 Penningar:
 Nuvarande beloppet
Tillkommer:
 Lön och hyresersättning
 ytterligare länsmanstjenst
 Södra Möre härad af Cal-
 län
 Ersättning till landstats-
 stemän för af dem från-
 trädde boställen.

1872 års Riks-stat anslår:												
Penningar.		Förslags - anslag:								Summa. Riksmünt.		
		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersätt- ning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.						
						Mått.		Värde för- slagsvis å 2 R:dr 10 öre kubikfoten.				
R.dr.	ö.	R.dr.	ö.	R.dr.	ö.	Kub.-tot.	k.	R.dr.	ö.	R.dr.	ö.	
Tpt	1,470,598 15		153,092 37		12,361 86		7,164	5	15,045 45		1,651,097 83	
	5,000 —		— —		— —		— —	—	— —		5,000 —	
	4,300,000 —		— —		— —		— —	—	— —		4,300,000 —	
	1,039 13		17,423 71		8 61		38	1	80 01		18,551 46	
	125,000 —		— —		— —		— —	—	— —		125,000 —	
	50 —		184 69		37 17		— —	—	— —		271 86	
Sgr	5,901,687 28		170,700 77		12,407 64		7,202	6	15,125 46		6,099,921 15	
	63,000 —		— —		— —		— —	—	— —		63,000 —	
	12,000 —		— —		— —		— —	—	— —		12,000 —	
	164,600 —		— —		— —		— —	—	— —		164,600 —	
	43,950 —		— —		— —		— —	—	— —		43,950 —	
	40,900 —		— —		— —		— —	—	— —		40,900 —	
	49,545 —		— —		— —		330	7	694 47		50,239 47	
	234,425 —		— —		— —		— —	—	— —		234,425 —	
Tpt	6,510,107 28		170,700 77		12,407 64		7,533	3	15,819 93		6,709,035 62	

Indelt ränta och ersättning för
Nuvarande beloppet
Afgår: Räntor å boställen,
till statsverket
Indelt tionde och ersättning för
tiondeanslag:
Såsom i 1872 års Riksstat .
Oindelt spanmål:
Såsom i 1872 års Riksstat .
Särskildt *Förslagsanslag* för lands-
länen:
Landshöfdingens i Wester-Norr-
Till bestridande af lösen för
sedlar
Statens jernvägstrafik, *förslagsvis*
Nuvarande beloppet
Tillkommer, förhöjning
Gästgifvares friheter
Till lättnad för skjutsningstungan,
och är särdeles tryckande, *Re-*
Färjor och färjekarlar

Jordbruket, handeln

Reservations-

Skiften och afvittringar
Vägar och kommunikationer . . .
Undervisningsanstalter för jord-
Landtbruksingeniörer och deras
Nuvarande beloppet
Tillkommer, förhöjning
Befrämjande i allmänhet af jord-
Hästaafvelns förbättrande
Undervisningsanstalter för bergs-

Förslag till blifvande Riks-stat:												
	Penningar.		Förslags-anslag:								Summa. Riksmünt.	
			Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersätt- ning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.					
							Mått.		Värde för- slagsvis å 2 R.dr 10 öre kubikfoten.			
	R.dr.	ö.	R.dr.	ö.	R.dr.	ö.	Kub.-fot.	k.	R.dr.	ö.	R.dr.	ö.
Transport 1,083,279: 15.	396,622	—	—	—	—	—	—	—	—	—	396,622	—
indragna räntor:												
..... 153,092: 37.												
indragna												
..... 309: — 152,783: 37.												
indragna												
..... 12,361: 86.												
Mått.												
..... 7,164: 5. 15,045: 45.	1,083,279	15	152,783	37	12,361	86	7,164	5	15,045	45	1,263,469	83
staterna i												
lands län lön:												
åtskilliga i lönen ingående ränteper-	5,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,000	—
beräknadt att af trafikmedlen utgå:												
..... 4,300,000: —												
..... 884,000: —	5,184,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,184,000	—
	1,039	13	17,423	71	8	61	38	1	80	01	18,551	46
der den genom entreprenad bestrides												
servationsanslag	125,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	125,000	—
	50	—	184	69	37	17	—	—	—	—	271	86
S:gr	6,794,990	28	170,391	77	12,407	64	7,202	6	15,125	46	6,992,915	15
och näringarne.												
anslag.												
..... 63,000	63,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	63,000	—
..... 12,000	12,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12,000	—
bruk och landtmannanäringar	164,600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	164,600	—
biträden:												
..... 43,950: —												
..... 2,000: —	45,950	—	—	—	—	—	—	—	—	—	45,950	—
bruk och landtmannanäringar	40,900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40,900	—
..... 49,545	49,545	—	—	—	—	—	330	7	694	47	50,239	47
bruk och slöjder	234,425	—	—	—	—	—	—	—	—	—	234,425	—
Transport	7,405,410	28	170,391	77	12,407	64	7,533	3	15,819	93	7,604,029	62

1872 års Riks-stat anslår:												
Penningar.		Förslags - anslag:								Summa. Riksmynt.		
		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.						
						Mått.		Värde förslagsvis å 2 R:dr 10 öre kubikfoten.				
R.dr.	ö.	R.dr.	ö.	R.dr.	ö.	Kub.-fot.	k.	R.dr.	ö.	R.dr.	ö.	
Tpt	6,510,107 28	170,700 77	12,407 64	7,533 3	15,819 93	6,709,035 62						
	27,500 —	— —	— —	— —	— —	27,500 —						
	49,050 —	— —	— —	— —	— —	49,050 —						
	22,500 —	— —	— —	— —	— —	22,500 —						
	3,700 40	23,700 10	— —	5 4	11 34	27,411 84						
	16,100 —	— —	— —	— —	— —	16,100 —						
Sgr	727,270 40	23,700 10	— —	336 1	705 81	751,676 31						
	110,000 —	— —	— —	— —	— —	110,000 —						
	4 18	— —	— —	1,264 —	2,654 40	2,658 58						
	4,500 —	— —	— —	— —	— —	4,500 —						
	2,700 36	2,946 27	— —	623 3	1,308 93	6,955 56						
Tpt	6,746,162 22	197,347 14	12,407 64	9,426 —	19,794 60	6,975,711 60						

Befrämjande i allmänhet af slöj-
Nuvarande beloppet
Tillkommer: För befordrande
slöjd

Undervisningsanstalter för handel
Nuvarande beloppet
Tillkommer: För meddelande
motivförare och maskinist-

Befrämjande i allmänhet af han-
Befrämjande i allmänhet af bergs-
Penningar, såsom i 1872 års
Indelt ränta och ersättning för
Nuvarande beloppet
Afgår: Afskrifna qvarnräntor

Oindelt spanmål:
Såsom i 1872 års Riksstat .

Fiskerinäringens understöd . . .

Diverse

Utflyttningshjälp efter skiften, *För*
Ersättning till Sala bergslag för
ling eller afskrifning:
Penningar:
Nuvarande beloppet
Tillkommer: Ersättning för af-
räntor

Oindelt spanmål:
1872 års Riksstat anslår . .
Tillkommer: Ersättning för
skrifna qvarnräntor . . .

Odlingshjälp för krononybyggare,
Jordförluster genom kanal- och

Förslag till blifvande Riks-stat:

		Förslags-anslag:										Summa. Riksmünt.			
		Penningar.		Indelt ränta och ersätt- ning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersätt- ning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.							
								Mått.		Värde för- slagsvis å 2 R:dr 10 öre kubikfoten.					
		R.dr.	ö.	R.dr.	ö.	R.dr.	ö.	Kub -fot.	k.	R.dr.	ö.	R.dr.	ö.		
derna:	Transport	7,405,410	28	170,391	77	12,407	64	7,533	3	15,819	93	7,604,029	62		
	27,500: —														
af undervisning i hus-	2,500: —	30,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30,000	—		
och sjöfart:	49,050: —														
af undervisning åt loko-	1,500: —	50,550	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50,550	—		
elever	22,500: —	22,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22,500	—		
del och sjöfart															
bruket:															
Riksstat.	3,700: 40.														
indragna räntor:															
	23,700: 10.														
	26: 40. 23,673: 70.														
	Mått.														
	5: 4. 11: 34.	3,700	40	23,673	70	—	—	5	4	11	34	27,385	44		
		16,100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16,100	—		
	S:gr	733,270	40	23,673	70	—	—	336	1	705	81	757,649	91		
anslag.															
agsanslag	110,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	110,000	—		
förlust genom vissa räntors förvand-															
	4: 18.														
skrifna qvarn-	— 36. 4: 54.														
	Mått.														
	Värde.														
	1,264: — 2,654: 40.														
af-															
	12: 4. 26: 04. 2,680: 44.	1	54	—	—	—	—	1,276	4	2,680	44	2,684	98		
	S:gr 1,276: 4.														
Förslagsanslag	4,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4,500	—		
väganläggningar, Förslagsanslag	2,700	36	2,946	27	—	—	—	623	3	1,308	93	6,955	56		
Transport		7,645,465	58	197,011	74	12,407	64	9,438	4	19,820	64	7,874,705	60		

1872 års Riks-stat anslår:												
Penningar.		Förslags - anslag:									Summa. Riksmünt.	
		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor		Indelt tionde och ersätt- ning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.						
						Mått.		Värde för- slagsvis å 2 R:dr 10 öre kubikfoten.				
	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.	Kub.-fot.	k.	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.
Tpt	6,746,162	22	197,347	14	12,407	64	9,426	—	19,794	60	6,975,711	60
	15,850	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15,850	—
	188,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	188,000	—
	26,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26,500	—
	400,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400,000	—
	23,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23,000	—
	60,038	40	—	—	—	—	—	—	—	—	60,038	40
	15,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15,000	—
Sgr	845,592	94	2,946	27	—	—	1,887	3	3,963	33	852,502	54
S:a	7,474,550	62	197,347	14	12,407	64	9,426	—	19,794	60	7,704,100	—

Karantänsinrättningen på Käsö,
Till aflösning af Öresundska tullen,
Till aflösning af Scheldetullen, För-
Kontrollen å bränvinsförfattning-
af tillverkningsafgift för utfördt
Rese- och traktamentspenningar,
Skrifmaterialier och expenser, ved
Nuvarande beloppet.

Tillkommer: För jemnande a
Extra utgifter, Reservationsanslag

A n m. Tillökningen å Hufvud-

Förslag till blifvande Riks-stat:													
	Förslags - anslag:											Summa. Riksmynt.	
	Penningar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersätt- ning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.						
							Mått.		Värde för- slagsvis å 2 R:dr 10 öre kubikfoten.				
	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.	Kub.-fot.	k.	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.	
Transport	7,645,465	58	197,011	74	12,407	64	9,438	4	19,820	64	7,874,705	60	
Förslagsanslag, högst	15,850	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15,850	—	
Förslagsanslag	188,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	188,000	—	
slagsanslag	26,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26,500	—	
garnes tillämpning och restitution													
bränvin, Förslagsanslag	400,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400,000	—	
Förslagsanslag	23,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23,000	—	
m. m., Förslagsanslag:													
. 60,038: 40.													
Hufvudtitelns slutsumma 6: —	60,044	40	—	—	—	—	—	—	—	—	60,044	40	
.	15,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15,000	—	
S:gr	845,599	30	2,946	27	—	—	1,899	7	3,989	37	852,534	94	
Summa	8,373,859	98	197,011	74	12,407	64	9,438	4	19,820	64	8,603,100	—	

titeln blifver således 899,000 R:dr.

Litt. B.

**Tabell öfver extra ordinarie anslagen under Riks-statens
Sjette Hufvudtitel.**

För år 1873. Civil-Departementet.	Stats-Utskottets förslag:	
	R:dr.	ö.
<i>Departementets Expedition:</i>		
Arvode åt ett biträde vid de kommunala ärendenas beredning och expedierande.	1,800	—
<i>Rikets ekonomiska karteverk:</i>		
Till de ekonomiskt geografiska kartearbetena i Norrbottens län	20,000:	—
„ de ekonomiska stomkartearbetena i öfriga delar af riket.	32,000:	—
	52,000	—
<i>Skiften och afvittringar:</i>		
Till fullföljande af storskiftes- och afvittringsarbetena	106,000	—
<i>Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmanna-näringar:</i>		
Till prisbelöningar vid allmänna landtbruksmöten för husdjur, redskap, maskiner m. m.	6,000:	—
„ dito vid täflingsmöten för gödboskap, smör, ost, fläsk och kött	3,000:	—
Understöd åt Svenska Trädgårdsföreningens elev-skola	4,500:	—
För fortsättande af de geologiska undersökningarne	58,000:	—
	71,500	—
<i>Undervisnings-anstalter för bergsbruk och slöjder:</i>		
Bidrag till upprätthållande af väfskolan i Borås	3,800	—
<i>Diverse anslag:</i>		
Till aflöning åt Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader samt dess tjänstebiträden	33,400:	—
Transport	33,400:	—
	235,100	—

	Stats-Utskottets förslag :	
	R.dr.	ö.
Transport 33,400	235,100	
Till undersökningar och expenser för allmänna arbeten. 25,000: —		
„ stipendier för medlemmar af väg- och vattenbygg- nadskorpsen under utrikes resor. 2,000: —	60,400	—
S u m m a	295,500	—
För år 1872.		
Till reseunderstöd åt handtverks- och fabriksarbetare för besökande af konst- och industriutställningar i utlandet. att utgå från Riks- gälds-kontoret	10,000	—